

SURVEILLANCE

AANVULLENDE SEKSUELE GEZONDHEIDSZORG 2021

Resultaten en cijfers van de centra seksuele gezondheidszorg Noord-Holland/Flevoland

CONSULTEN

De Centra Seksuele Gezondheid (CSG) in de regio Noord-Holland en Flevoland bieden aanvullende seksuele gezondheidszorg en richten zich op groepen die meer risico lopen op een soa of op seksualiteitsproblemen: jongeren tot 25 jaar, mensen met klachten die kunnen wijzen op een soa, mensen die zijn gewaarschuwd voor een soa, mannen die seks hebben met mannen (MSM), sekswerkers, transgender en genderdiverse personen (TGDP) en mensen afkomstig uit gebieden waar veel soa en hiv voorkomen.

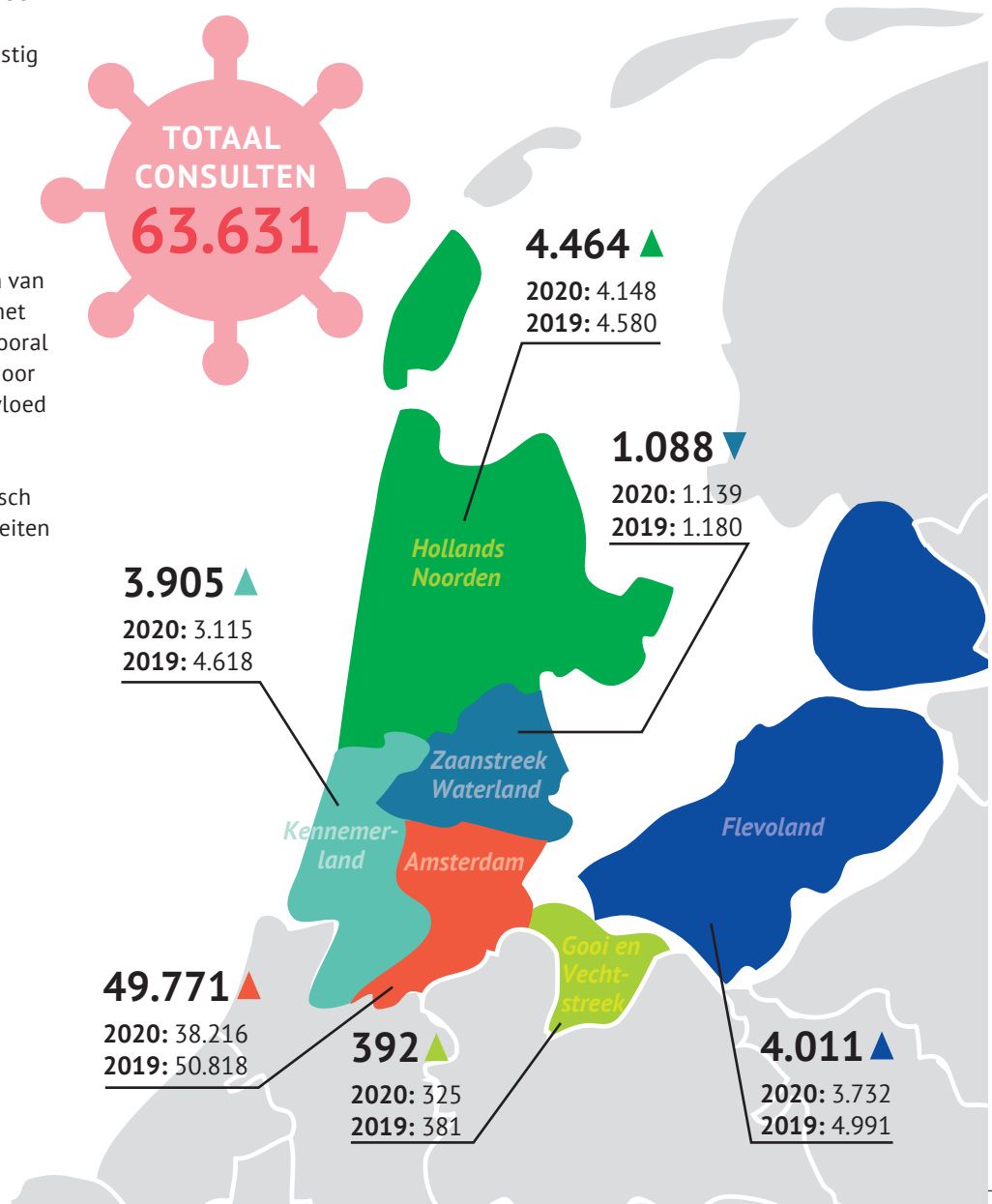
In totaal werden er in 2021 63.631 consulten uitgevoerd, waarvan er 11.634 PrEP consulten waren. Dit is een toename van 25% ten opzichte van 2020 maar 4,5% lager dan in 2019. In totaal is dit 46% van het aantal consulten dat in 2021 bij alle centra seksuele gezondheid in Nederland is uitgevoerd.

IMPACT VAN CORONA OP DE SOA EN SENSE ZORG

In 2021 was corona nog niet weg. De maatregelen van de overheid varieerden van een harde lockdown met avondklok tot het loslaten van bijna alle regels. Vooral het begin en het eind van 2021 kenmerkten zich door strikte maatregelen waardoor corona nog flink invloed had op soa en Sense zorg.

De uitvoer van coronazorg (zoals vaccinatiecampagnes) wat gepaard ging met inzet van medisch personeel, het stilleggen van alle outreach activiteiten en de aanhoudende 1,5 meter regel droegen allen bij aan de lagere frequentie van de soa en Sense spreekuren.

Ondanks de aanhoudende invloed van corona in 2021 werden de CSG's wel steeds inventiever in het aanbieden van de soa en Sense zorg. Door het uitbreiden van online consulten, telefonische consulten, het versturen van thuishesten en de inzet van Testlab werden soa en Sense consulten aangeboden aan een zo groot mogelijke groep.

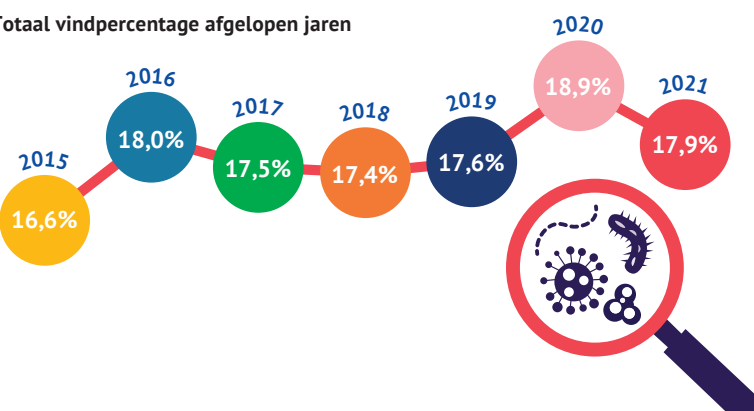

VINDPERCENTAGES

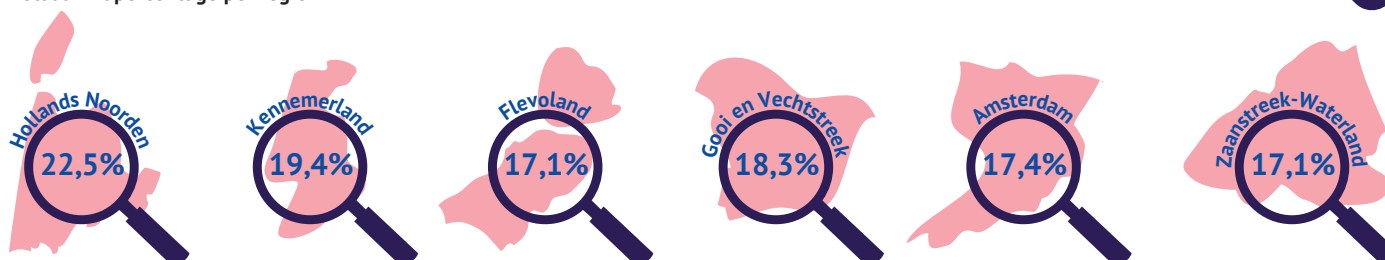
Het totaal vindpercentage is het percentage consulten waarbij minimaal één soa gevonden werd. Hierbij gaat het om chlamydia, gonorroe, hiv, infectieuze syfilis of infectieuze hepatitis B.

In 2021 zijn in 17,9% van de consulten één of meerdere soa's gevonden. Dit is een lichte afname ten opzichte van 2020, maar komt overeen met het vindpercentage van voor corona. Door corona werd er streng geselecteerd op welke cliënten binnen kwamen. Dit kan hebben bijgedragen aan een hoger vindpercentage in 2020.

Totaal vindpercentage afgelopen jaren

Totaal vindpercentage per regio

TRENDS

Hiv: Het vindpercentage van hiv was 0,2% in 2020 en 0,1% in 2021. In absolute aantallen was er geen duidelijk verschil te zien: 60 diagnoses in 2020 en 57 in 2021. Na de scherpe daling tussen 2018 en 2019 (van 110 naar 67 diagnoses) lijkt de daling af te vlakken. Het vindpercentage is bij transgender en genderdiverse personen (TGDP) het hoogste met 1,4%, in vergelijking met MSM (0,2%) en heteromannen (0,1%).

Gonorroe: Het vindpercentage van gonorroe daalde van 6,4% in 2020 naar 5,8% in 2021. Het vindpercentage is het hoogst bij MSM (11,3%).

Chlamydia: Het chlamydia vindpercentage daalde licht tov 2020 van 13,2% naar 12,9% in 2021. Vooral bij jongeren onder de 20 jaar werd vaak chlamydia gevonden (21,5%). De diagnose

werd vaker gesteld bij heteroseksuele mannen (17,3%) dan bij MSM (10,6%).

Syfilis: Het aantal infectieuze syfilis diagnoses daalde van 606 (1,7%) in 2020 naar 519 (1,2%) in 2021. Bij 1,8% van de MSM werd een infectieuze syfilis gediagnosticeerd en daarmee is dit de groep met het hoogste vindpercentage.

Hepatitis B: Het vindpercentage van infectieuze hepatitis B was 0,2% in 2021, dit is al jaren stabiel.

PrEP: Bij de CSG's Hollands Noorden, Kennemerland, Flevoland en Amsterdam worden sinds 2019 de hiv-preventiepillen en de bijbehorende medische zorg verstrekt. In totaal vonden er 11.634 PrEP consulten plaats, bestaande uit 1.686 startconsulten en 9.948 vervolconsulten. In 2020 waren dit er 7.350.

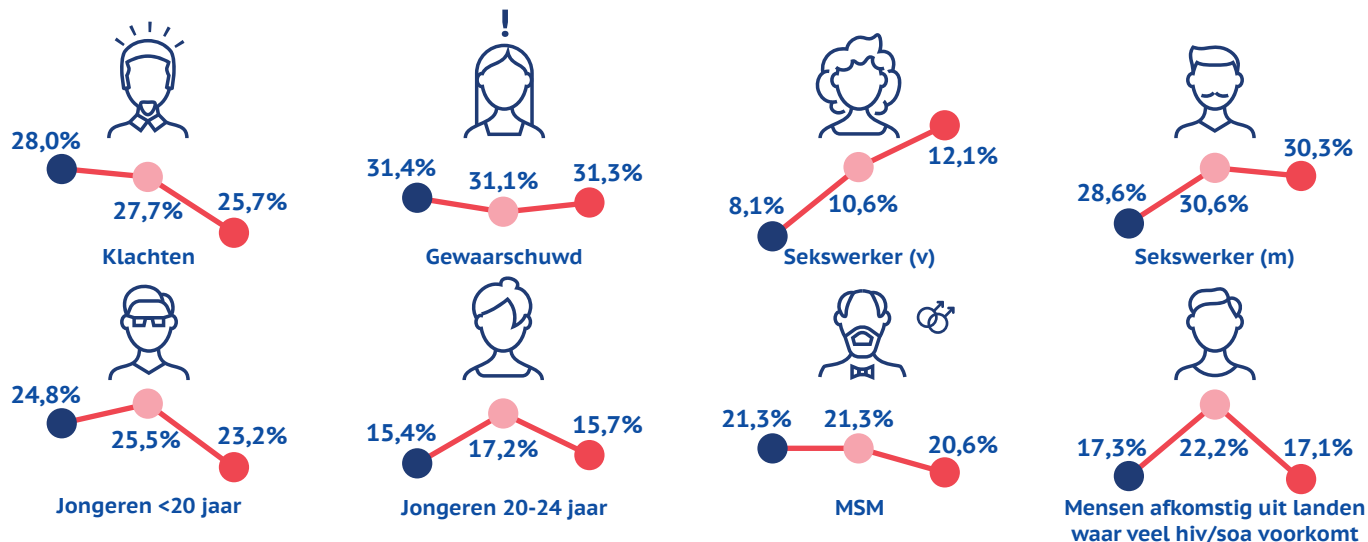
VINDPERCENTAGE PER SOA

	 Gonorroe	 Chlamydia	 Syfilis	 Hiv	 Hepatitis B
Hollands Noorden	4,0%	19,2%	2,0%	0,1%	0,0%
Kennemerland	4,2%	15,7%	2,5%	0,4%	0,0%
Flevoland	4,0%	13,5%	1,7%	0,1%	0,4%
Gooi en Vechtstreek	2,8%	14,7%	2,0%	0,4%	1,0%
Amsterdam	6,4%	11,9%	1,0%	0,1%	0,2%
Zaanstreek-Waterland	2,3%	15,2%	3,3%	0,4%	0,0%
Totaal regio	3.668 / 5,8%	8.073 / 12,9%	519 / 1,2%	57 / 0,1%	20 / 0,2%

DE BELANGRIJKSTE RISICOGROEPEN VOOR SOA

De vindpercentages voor de verschillende risicogroepen laten een stabiel beeld zien over de afgelopen drie jaren. Alleen bij de vrouwelijke sekswerkers zien we een stijging van het vindpercentage. Oorzaken zijn mogelijk het herhaaldelijk sluiten van de vergunde prostitutie werkplekken waardoor sekswerkers uitweken naar onvergunde werkplekken. Werken op onvergunde werkplekken kan mogelijk leiden tot een minder goede onderhandelingspositie voor sekswerkers en daarmee tot meer gezondheidsrisico.

Vindpercentage per doelgroep
 ● 2019 ● 2020 ● 2021

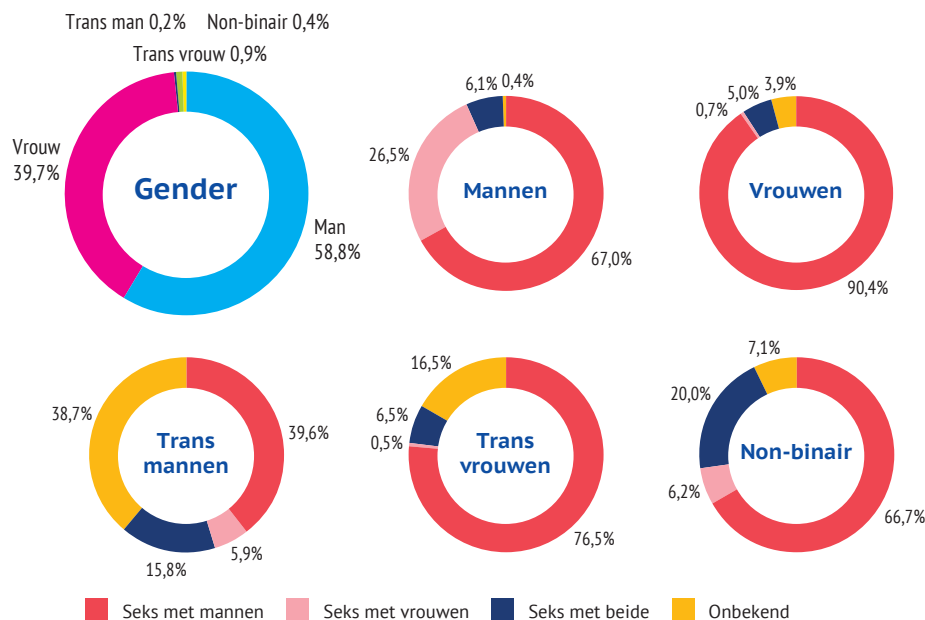

GENDER, SEKSPARTNER EN LEEFTIJD

Van alle bezoekers in 2021 was 39,7% vrouw, 58,8% man (waarvan 43% MSM en 15,8% heteroman) en 1,5% transgender en genderdiverse personen (trans vrouw 0,9%, trans man 0,2%, non-binair 0,4%). De vertegenwoordiging van al deze groepen is vrijwel gelijk aan 2020. Het grote aandeel consulten bij MSM is deels te verklaren door het PrEP programma en is bij alle centra seksuele gezondheid in de regio zichtbaar.

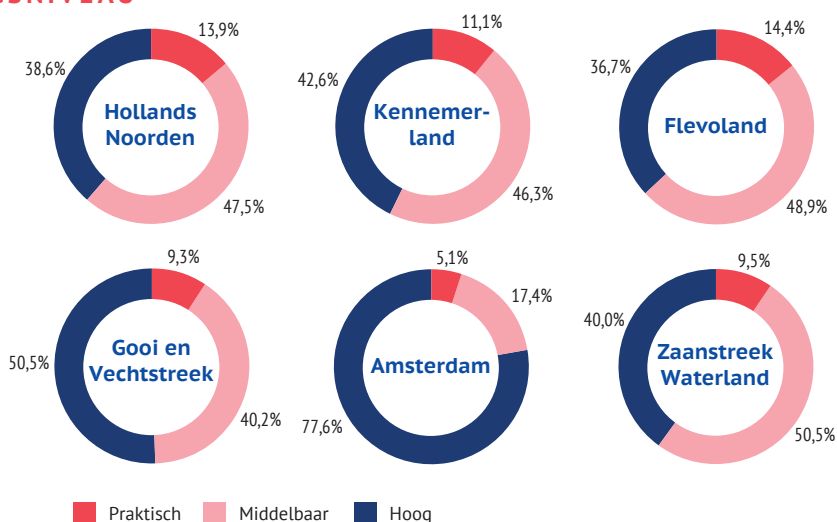
Leeftijd bezoekers

Van alle bezoekers in de regio was 50% 25 jaar of ouder, 40,5% was tussen de 20 en 24 jaar en 9,5% was jonger dan 20 jaar, dit beeld is stabiel over de jaren heen. In alle regio's behalve Amsterdam was het percentage bezoekers dat jonger is dan 20 jaar rond 20%. In Amsterdam was dit 6,7%.

SOA VINDPERCENTAGE NAAR OPLEIDINGSNIVEAU*

Van alle bezoekers van de CSG's in de regio is 69,2% hoogopgeleid, 24,1% heeft middelbaar onderwijsniveau afgerond en 6,8% is praktisch opgeleid. Er zijn veel verschillen tussen de centra seksuele gezondheid in de regio, waar met name Amsterdam relatief de minste praktisch opgeleide mensen ziet. Het vindpercentage is het hoogst onder praktisch opgeleide bezoekers (24,1%). Bij de middelbaar opgeleide bezoekers was dit 20,7% en bij de bezoekers met een hoog opleidingsniveau werd in 15,9% van de consulten een soa gevonden.

* **Praktisch:** 'Basisonderwijs', 'Basisschool', 'Geen opleiding', 'VMBO', 'Speciaal onderwijs', 'Praktijkonderwijs', 'MAVO', 'MBO 1'
Middelbaar: 'VWO', 'HAVO', 'MBO', 'MBO 2-4';
Hoog: 'HBO', 'WO/Universiteit'

SENSE

Onder Sense verstaan we alle aanvullende seksualiteitshulpverlening voor jongeren. Jongeren tot 25 jaar kunnen gratis en anoniem terecht voor hulp en advies op het gebied van seksualiteit, anticonceptie, gender, een ongewenste seksuele ervaring of (on)bedoelde zwangerschap. De basis is de [Sense.info](#) website. Als jongeren hier geen antwoord op hun vraag vinden, is er de mogelijkheid tot mailen, bellen of chatten met een Sense verpleegkundige. Naar een centrum voor seksuele gezondheid komen voor een gesprek is ook mogelijk en daarnaast worden er steeds vaker online Sense consulten aangeboden. Binnen Sense werken verschillende disciplines samen, zoals verpleegkundigen seksuele gezondheid, artsen en seksuologen.

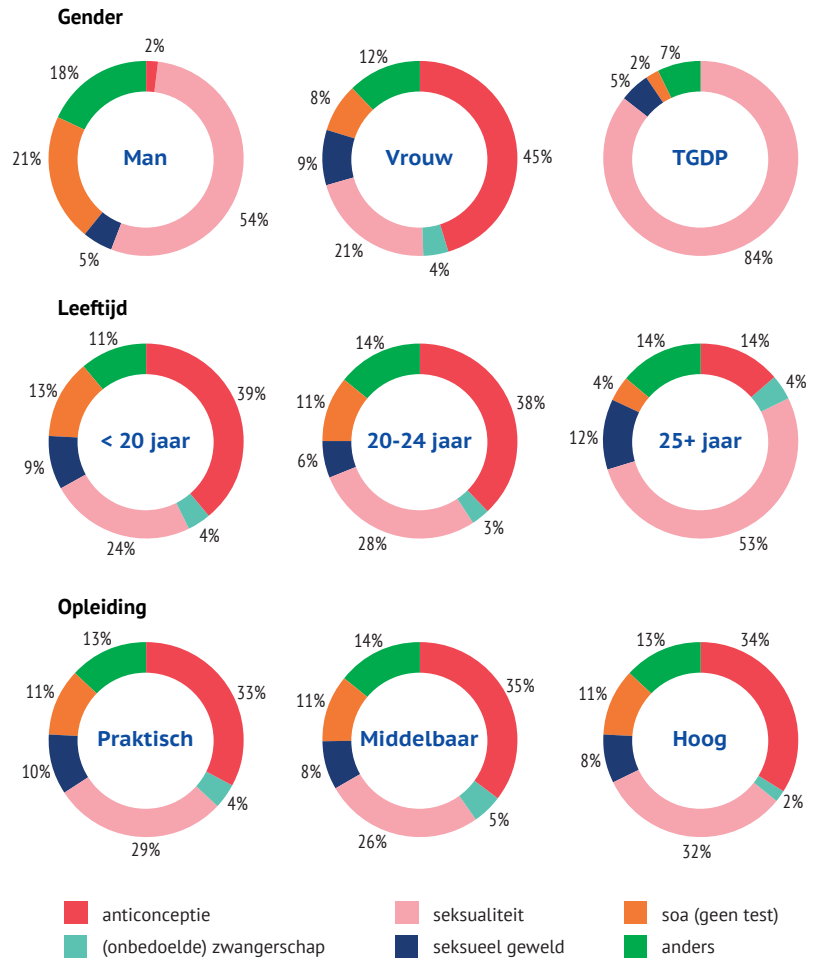
SENSE HULPVragen NAAR GENDER, LEEFTIJD EN OPLEIDING

In 2021 zijn in de regio 4.381 Sense consulten uitgevoerd, wat een flinke toename is tov 2020 (3.131). Het aandeel jongeren onder de 20 jaar onder alle cliënten met een Sense consult daalde in de corona jaren van 29,9% (2019) naar 25,8% (2020) tot 21,7% (2021). De groep 20-24 jarigen nam toe van 48,8% naar 55,7%. De groep boven de 25 jaar bleef nagenoeg gelijk met 22,7%. Het overgrote deel van de Sense consulten vindt plaats bij vrouwen (70,7%). Het aantal Sense gesprekken met transgender en gender diverse personen is in de afgelopen jaren gegroeid: van 1,1% in 2019 naar 2,7% in 2020 tot 6,3% in 2021. De groei vindt voornamelijk plaats in Amsterdam waar de grootste groep transgender en gender diverse personen komt. De verdeling in type hulpvragen blijft vrijwel gelijk: de grootste vraag bij vrouwen is naar anticonceptie en seksualiteit en bij mannen en transgender en gender diverse personen naar seksualiteit.

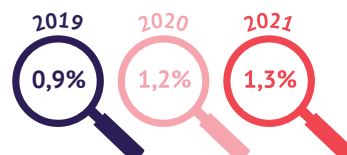
SEKSUEEL GRENDOVERSCHRIJDEND GEDRAG

Bij alle CSG's kun je terecht na een negatieve seksuele ervaring. Er wordt getest op soa na een ongewenste seksuele ervaring en jongeren tot

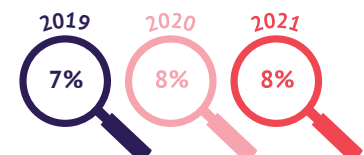
SENSE HULPVragen NAAR GENDER, LEEFTIJD EN OPLEIDING

Soa consult n.a.v. een ongewenste seksuele ervaring:

Sense consult n.a.v. een ongewenste seksuele ervaring:

25 jaar kunnen terecht voor counseling tijdens de Sense spreekuren. Aan het begin van de coronapandemie zagen we een terugloop van aanmeldingen, wat een weerspiegeling was van de daling in seksueel geweld binnen het uitgaansleven, op sport en op school, omdat deze sectoren helemaal stil lagen. Naarmate de coronapandemie standhield kwamen er toenemende zorgen over (online) seksueel geweld. We zien een lichte toename in zowel de Sense consulten als de soa consulten naar aanleiding van een ongewenste seksuele ervaring van 2019 t/m 2022.

COLOFON

De regio Noord-Holland en Flevoland surveillance ASG 2021 is een uitgave van de centra seksuele gezondheid van de regio Noord-Holland en Flevoland. Overname van de inhoud of gedeelten daarvan is – met bronvermelding – toegestaan.

Redactie

Annelies van Dijk (GGD Amsterdam)
Susanne Drückler (GGD Amsterdam)

Redactieadres

GGD Amsterdam, cluster infectieziekten
Postbus 2200, 1000 CE Amsterdam
020 555 5063

Ontwerp

Vorm de Stad

Met medewerking van

Steffen de Groot (GGD Amsterdam)
Carien Manuels (GGD Amsterdam)
Elske Hoornborg (GGD Amsterdam)